No. 2341 Zaterdag 17 November 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De Militaire Politie.

Bijlage No. 2.

Antwoord van het Bestuur op de 27 punten van de Afdeelingen.

ad. 1: Door het vervallen van art. 4 van het K. B. van 21 November j.l., is bereids aan het verlangen van den Raad tegemoetgekomen. Een ontwerpverordening en een ontwerp-keur zullen worden ingediend, waardoor de term „hoofd van politie" uit de verordeningen en keuren zal verdwijnen en daarvoor in de plaats zal treden „Procureur-Generaal" of eenige andere autoriteit.

ad 2: Evenals elke regeling zal het politiebesluit bij veranderde omstandigheden voor een andere regeling moeten plaats maken, waarvoor van belang is de bepaling als bedoeld bij art. 7 van het K. B. in P. B. 1927 No. 56.

ad 3: Tegen het hier gevraagde bestaan geen bezwaren wijl daarin reeds is voorzien in de artt. 97 en 98 van het Regeeringsreglement.

ad. 4: Er bestaan geen bezwaren tegemoet te komen aan het verlangen van den Raad. In artikel 1 van het besluit ware een bepaling in te voegen voorschrijvende, dat met den politiedienst slechts worden belast militairen, die voldoen aan ter zake door den Gouverneur te stellen eischen. Deze eischen zullen dan gelden zoowel voor de in Curaçao als in Nederland aan te nemen militairen, als voor de te detacheeren militairen.

ad. 5: Tegen vervanging van de uitdrukking „wordt begrepen" door de uitdrukking „wordt verstaan', bestaan geen bezwaren, daar geen uitbreiding is bedoeld en door deze wijziging ook geen beperking van bevoegdheid in politiezaken wordt veroorzaakt.

ad. 6. Er bestaan geen bezwaren in artikel 1 van het besluit een clausule op te nemen, luidende „Onverminderd de bevoegdheid bij algemeene verordeningen aan andere ambtenaren toegekend, is de uitoefening enz."

ad. 6a: Daar op grond van het gestelde in artikel 7 van het besluit van 21 November j. l. slechts de *bepalingen* van dat besluit bij koloniale verordeningen mogen worden gewijzigd of ingetrokken, zal wijziging van intitulé en considerans van de Kroon moeten uitgaan.

ad. 7: De verhouding van meerdere tot mindere is voor militairen uitdrukkelijk geregeld in artikel 47 van het Wetboek van Militair Strafrecht; andere dan de daar genoemde „meerderen" heeft een militair niet. Zonder dat hieruit strafrechterlijke (echter wel krijgstuchtelijke) gevolgen kunnen voortkomen, zal in het besluit aan den Gouverneur kunnen worden opgedragen bij Gouvernementsbesluit (alzoo den Raad van Bestuur gehoord) een instructie uit te vaardigen waarin de verhouding tusschen een Gezaghebber en een plaatselijk militairen Commandant wordt geregeld. Deze regeling zou als volgt kunnen geschieden:

(1) De Commandant van een detachement militairen, voor het verrichten van politiediensten ter beschikking gesteld van een Gezaghebber, zal de, den politiedienst betreffende, bevelen, welke de Gezaghebber hem mocht verstrekken, opvolgen.

(2) De Detachementscommandant zal verplicht zijn eventueele bezwaren tegen een, op grond van het gestelde in het eerste lid gegeven, bevel, na het te hebben uitgevoerd, schriftelijk ter kennis te brengen van den Troepencommandant.

ad. 8: Bijzondere voorschriften tot het doen opvolgen van bevelen, door rechterlijke ambtenaren, in die qualiteit, gegeven, worden overbodig geacht daar deze materie afdoende is geregeld in het Wetboek van Strafvordering met strafbepalingen in het Wetboek van Strafrecht.

In overweging ware te nemen ten deze verder de praktijk af te wachten.

ad. 9: Artikel 2 van het gewijzigde Politiebesluit legt de leiding van den politie dienst in handen van den Troepencommandant en niet in die van den Procureur-Generaal. Deze laatste kan „vorderen" doch na het uitvaardigen der vordering zal de P. G. zich met de uitvoering daarvan niet meer inlaten. Het ligt dus niet in de lijn, dat de P. G. kan vorderen dat ergens wordt gepatrouilleerd of gepost, doch wel dat zijn vordering niet verder gaat dan den Troepencommandant op te dragen zorg te dragen dat afdoende politioneele maatregelen worden genomen ter voorkoming van zeker strafbaar feit of strafbare feiten; de P. G. zal niet vorderen dat een bepaald met politiedienst belast militair zal worden overgeplaatst, doch uitsluitend dat op een bepaalde plaats beter in den politiedienst moet worden voorzien.

De wijze van uitvoering van elke vordering berust bij den Troepencommandant.

ad. 10: Mede in verband met punt 9, bestaat er geen bezwaar tegen dat van een beslissing van den Troepencommandant beroep open wordt gesteld op den Procureur-Generaal mits ook maar in hetzelfde wettelijk voorschrift voor den troepencommandant op zijn beurt beroep geopend wordt op den Gouverneur, opzichtens door den P. G. veranderde beslissingen van den Troepencommandant.

Overeenkomstig het gestelde in art. 1 van het G. B. van 11 September 1923 (P. B. No. 63) zou deze regeling er als volgt kunnen uitzien:

(1) Van alle beschikkingen of beslissingen, door den Troepencommandant genomen omtrent vergunningen, vrijstellingen, ontheffingen enz., waartoe de bevoegdheid hem bij wettelijk voorschrift is toegekend, staat beroep open op den Procureur-Generaal, mits ingediend schriftelijk en binnen zeven dagen nadat de beschikking of beslissing ter kennis van den belanghebbende is gekomen.

(2) Indien voornoemde Commandant zich bezwaard gevoelt over een beschikking of beslissing door den Procureur-Generaal in beroep genomen, is deze Commandant bevoegd zijn beklag te doen bij den Gouverneur die de zaak zal onderzoeken en naar bevind van zaken zal beslissen.

(3) De in het tweede lid omschreven gedragslijn zal mede worden gevolgd, indien de Commandant zich bezwaard gevoelt over een van den Procureur-Generaal ontvangen vordering.

(4) Een beschikking of beslissing in beroep, dan wel een vordering, waartegen de Commandant verklaart bezwaren te hebben, is van kracht totdat de Gouverneur zijn eindbeslissing heeft kenbaar gemaakt.

ad. 11: Gehoorzaamheid van militairen aan het burgerhoofd van politie op te nemen in een eedsformulier, heeft geen zin, daar deze gehoorzaamheidsplicht niet bestaat; de Troepencommandant geeft uitvoering of doet uitvoering geven aan vorderingen van den Procureur-Generaal, die bovendien als Ambtenaar van het Openbaar Ministerie „justitieele" bevelen kan geven. (Zie punt 8).

Wenscht de Raad beslist dat wordt ingevoegd „en aan allen die boven mij zijn geplaatst" dan bestaat daartegen geen overwegend bezwaar.

ad. 12: In alle eedsformulieren komt ten aanzien van de geheimhouding een zelfde formule voor.

De rechter zal volgens de gewone wetgeving moeten beslissen in hoeverre een beroep op den geheimhoudingsplicht kan worden aanvaard.

ad 13 en 14: Zoolang daartoe geen strikte noodzaak bestaat zal een Officier van Gezondheid en een Luitenant-Adjudant niet met politiedienst worden belast.

ad 15: Wie ambtenaren van politie zijn staat omschreven in art: 3 van P. B. 1918|43, n.l. één Commissaris en één Inspecteur van politie; bovendien vervalt deze Verordening, waar de politiedienst aan de militairen wordt opgedragen. Handhaving der door den Raad bedoelde ambtenaren onder hun huidigen titel is dus uitgesloten en in wettelijke regelingen waarin thans abusievelijk van deze ambtenaren onder hun huidigen titel nog sprake is, zal deze titel moeten worden gewijzigd.

Overigens wordt verwezen naar G. B. van 2 Juni 1928 Nr 505; waarbij alle door den Raad gewenschte bevoegdheden aan deze ambtenaren zijn verzekerd, terwijl tegen hun behoud als ambtenaren ten overstaan van wie de monstering van scheepsvolk geschiedt, geen bezwaren bestaan, mits onder gewijzigden titel als bovenbedoeld.

ad 16. Indien het de bedoeling van den Raad mocht zijn dat in art. 8 onder 1e van het Wetboek van Strafvordering wordt ingevoegd „de Procureur-Generaal en" dan bestaat daartegen geen overwegend bezwaar, hoewel deze aanvulling wordt geacht overbodig te zijn omdat wordt vermeend, dat onder de algemeene omschrijving „de ambtenaren van het Openbaar Ministerie" ook de P. G. is begrepen. (zie ook art. 19 W. v. Sv.).

ad 17. De Troepencommandant zal ook in een buitendistrict, waar door militairen politiedienst wordt verricht. met de leiding van dien dienst worden belast.

Als Detachementscommandanten zullen optreden onderofficieren-hulpofficier van justitie.

In een Instructie, tot het geven waarvan de Gouverneur in het politiebesluit ware te machtigen, kan worden bepaald dat de regeling van den dienst geschiedt door den Commandant in overleg met den Districtmeester; deze laatste kan, bij stranden van dat overleg, zich tot den Procureur-Generaal wenden, die op zijn beurt kan vorderen. De afstanden op het eiland Curaçao gelet op de beschikking over telefoon en versnelde middelen van vervoer, zijn niet zoo groot dat niet onverwijld na het ontstaan van een conflict kan worden ingegrepen uit Willemstad.

Tegen het behoud door den Districtmeester van de bevoegdheid tot het opsporen van strafbare feiten bestaat geen bezwaar.

ad 18: Vastelling van het bedrag, dat jaarlijks door Curaçao aan de Nederlandsche schatkist moet worden betaald als vergoeding voor politiediedsten, berust bij den begrootingswetgever, daar Hoofdstuk II der Staatsbegrooting hiermede in onmiddellijk verband staat. In beginsel zou tegen het noemen van een vaste som geen bezwaar bestaan, hoewel een maximum moeilijk kan worden vastgesteld, met het oog op sterktevermeerdering, prijsstijging van materialen enz. Als basis voor de berekening van dat bedrag mogen niet uitsluitend worden aangenomen de jaarwedden van militairen die politiedienst verrichten, omdat b. v. de Luitenant-Adjudant, Geweermaker, Motor hersteller, Administratief personeel enz. wel degelijk werkzaamheden verricthten ten behoeve van de Curaçaosche politie; ook zullen moeten worden in aanmerking genomen de vaste toelagen, die naast de bezoldiging worden genoten (huishuur, water, licht enz,) zoomede de kosten voor kleeding, uitrusting, bewapening enz.,

Splitsing van kosten in den voorgestelden geest zal dus groot bezwaar opleveren — indien het al uitvoerbaar zou zijn — en dan nog zal blijken dat het verschil met hetgeen volgens de bestaande regeling aan de Staatsbegrooting wordt bijgedragen niet zóó groot is dat een zeer moeilijke en ingewikkelde regeling — zij die dan misschien ook principieel juister — er door wordt gerechtvaardigd.

ad 19: De, door den Gouverneur vastgestelde, toelagen zullen, na voteering door den Raad, op voorstel van den Troepencommandant door den Gouverneur worden toegekend.

ad 20: Uit de in Curaçao gelegerde militaire bezetting, welke een onderdeel is van het Nederlandsch-Indische leger wordt een aantal militairen aangewezen tot het verrichten van politiediensten. Voor alle tot die bezetting behoorende militairen geldt dus in de eerste plaats de bij K. B. vastgestelde bezoldigings regeling, gelijk voor Curaçao in P. B, 1921. 37 bepaald.

Het gedeelte der militairen dat politiedienst verricht geniet bovendien een politietoelage, waarop punt 19 betrekking heeft. De Raad kan dus niet de militaire bezoldigingen, doch wel de politietoelagen voteeren.

ad 21: Het is thans nog niet doenlijk overeen te komen omtrent het aantal militairen dat in Curaçao met den politiedienst moet worden belast en omtrent detacheeringstermijnen, omdat dienaangaande eerst ervaring zal moeten worden opgedaan. In het besluit ware op te nemen dat het aantal door den Gouverneur wordt bepaald, waarbij natuurlijk het inzicht van den Raad gewicht in de schaal zal leggen.

Mocht vroeger of laten blijken dat de voor voor het Indische leger van kracht zijnde bepalingen omtrent detacheering en overgang in vasten dienst wijziging behoeven, dan ware t. g. t. daartoe aan de Kroon een voorstel te doen.

ad 22: De beginselen welke in het moederland gelden ten aanzien van de samenstelling van een Krijgsraad mogen slechts worden losgelaten indien overtuigende ervaring daartoe zou dwingen. De noodzaak tot de benoeming van twee in plaats van één burgerjurist in den Krijgsraad wordt vooralsnog niet ingezien, doch ook ten deze waren de vereischte stappen bij de Kroon te doen indien later op grond van ervaring die noodzaak wel mocht komen vast staan.

Wel mag worden aangenomen dat het aantal officieren of gewezen officieren in Curacao aanwezig geen zekerheid biedt dat ten alle tijde een, aan de voorschriften voldoenden, Krijgsraad zal zijn samen te stellen. Daarom ware aan de Kroon voor te stellen in artikel 13 van het K.B. van 3 Maart 1925 (P. B. 1925|21) na de woorden „officieren van de zeemacht" in te voegen de woorden „reserve officieren van land- en zeemacht."

Een door een officier met rechtskundig diploma, als „Officier-Commissaris", geinstrueerde militaire strafzaak zal dan naar behooren kunnen worden berecht.

ad 23: Indien bedoeld mocht zijn de beslissing van den Garnizoenscommandant te binden aan het advies van den Auditeur-Militair, doet zulks tekort aan het gezag en de positie van dien Commandant, waarom aan dezen wensch geen gevolg kan worden gegeven.

Artikel 11 van de Rechtspleging bij de Landmacht zal zoodanig worden opgevat dat alvorens oneigenlijke krijgstuchtelijke vergrijpen (en welke dat zijn staat nadrukkelijk in het Reglement op de Krijgstucht aangegeven) krijgstuchtelijk af te doen, advies zal worden gevraagd aan den Auditeur-Militair, waarna deze eventueel artikel 15 R. L. toe zal kunnen passen.

Wanneer een burger zich over een militair beklaagt, (in strafrechterlijk verband) zal de gewone militair-strafrechterlijke procedure moeten worden gevold als voorgeschreven in Titel I der R. L. Den Garnizoenscommandant is echter het recht tot al of niet verwijzing (behoudens art. 15 R. L.) niet te ontnemen.

In het Reglement op de Krijgstucht is aangaande deze aangelegenheid niets te vinden.

ad 24: Bij de wijziging van het politiebesluit zijn de door den Gouverneur te geven „Dienstvoorschriften" geschrapt; wenscht de Raad deze bepaling weder in het besluit te doen opnemen dan bestaat daartegen geen bezwaar. Wordt de Gouverneur in het K. B. gemachtigd bij Gouvernementsbesluit, gehoord den Raad van Bestuur, Dienstvoorschriften te geven, dan zullen deze in hun geheel opgenomen worden in het P. B.

ad 25. Er bestaat geen bezwaar in het besluit den Gouverneur te machtigen bij Instructie de verhouding te regelen tusschen burgergezaghebbenden en militaire kommandanten, waar deze, ter zake van den politiedienst met elkander in aanraking komen en bevoegdheidsgeschillen zouden kunnen ontstaan.

ad 26. Het Wetboek van strafvordering geeft aan hoe moet worden gehandeld door iemand, tegen wien een strafbaar feit is gepleegd; ieder der ambtenaren van art. 8 (dus ook de ambtenaren van het O. M., waartoe de Procureur-Generaal moet worden gerekend te behooren) is tot het opnemen der aangiften bevoegd.

Overigens heeft, op grond van het gestelde in artikel 9 van het Regeeringsreglement, ieder het recht verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde macht, waarvoor in politiezaken na den Troepencommandant de Procureur-Generaal in de eerste plaats in aanmerking komt.

Bijlage No. 3.

Repliek van de afdeelingen op het antwoord van het Bestuur.

Ad. 1. Als de door het Bestuur in uitzicht gestelde ontwerpen ingediend zijn, zal de Raad over de bedoelde wijzigingen een beslissing nemen (Beleefde verwijzing naar de Missive van den Gouverneur van den 2n. April 1928 No. 1041.)

Ad. 4. Aan artikel 1, alinea 1 K. B. waren toe te voegen de woorden: „die voldoen aan ter zake door den Gouverneur bij besluit te stellen eischen." Dan wordt de Gouverneur gemachtigd de eischen te stellen en wordt de Raad van Bestuur gehoord en de eischen algemeen bekend gemaakt.

Ad. 6a. Gaarne zag men intrekking van het reeds gewijzigde en wederom te wijzigen K. B. Na het gepleegde overleg kan het K. B, ingetrokken en de politiereorganisatie bij *verordening* ingevoerd worden. Dan kunnen ook tevens de min juiste considerans en intitulé gewijzigd worden.

Ad. 7. De door het Bestuur aan de hand gedane regeling wenscht men in de *verordening zelf* opgenomen te zien, daar het een gewichtige aangelegenheid betreft.

In *(1)* in plaats van: „voor het verrichten van politiediensten ter beschikking gesteld van een Gezaghebber" ware te lezen: „die op een der eilanden buiten Curaçao politiedienst verrichten". Die alinea liet n.l. toe detacheering op een ander eiland zonder ter beschikkingstelling van den Gezaghebber.

(2) aan te vullen met de woorden: „die wanneer naar zijn oordeel daartegen moet worden opgekomen, zich al naar gelang van den aard der zaak tot den Gouverneer of den Procureur-generaal wendt."

Ad. 8. Ten einde den toestand, zooals die naast het Wetboek van Strafverordening geschapen is door het K. B. van P. B. 1918 No. 61 en sinds bestaat te bestendigen, verzoeken de afdeelingen het Bestuur in de *verordening* een artikel op te nemen in dezen geest: „De Troepencommandant of de Detachementscommandant is verplicht diensten, welke door zijne tusschenkomst worden gerequireerd door den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Hof van justitie, door den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht of door den Rechter-Commissaris belast met de instructie van strafzaken en welke diensten op grond van in Curaçao geldende wettelijke regelingen moeten worden uitgevoerd door een hulp-officier van justitie, een ambtenaar belast met het opsporen van strafbare feiten of een dienaar van de Openbare Macht, door een tot uitvoering van den gevordenden dienst bevoegd persoon te doen uitvoeren."

Ter toelichting diene, dat op enkele uitzonderingen na, alle strafbare feiten op elk eiland voor het Kantongerecht worden behandeld.

Ad. 9. De afdeelingen vereenigen zich met hetgeen door het Bestuur bij dit punt is medegedeeld.

Ad. 10. Voor wat betreft de voorgestelde regeling aangaande de beschikkingen of beslissingen omtrent vergunningen, vrijstellingen ontheffingen enz, vereenigen de afdeelingen zich met het voorstel van het Bestuur. Echter zou men gaarne zien, dat in (2) opgenomen werd „schriftelijk door tusschenkomst van den Procureur-Generaal zijn beklag te doen". Dan draagt de P. G. die hoofd van politie is, tevens kennis van hetgeen er omgaat.

(3) zou men willen laten vervallen, en *(4)*, dat dan wordt (3), lezen als volgt:

„*(3)* Een beschikking of beslissing in beroep, waartegen de Commandant verklaart bezwaren te hebben, is van kracht totdat de Gouverneur zijn eindbeslissing heeft kenbaar gemaakt." en hierna toevoegen:

„*(4)* Indien de Commandant der troepen de van den Procureur-Generaal ontvangen vordering in strijd acht met het algemeen belang, is hij verplicht zulks der kennis te brengen van den Gouverneur, die de zaak zal onderzoeken en naar bevind van zaken zal beslissen.

(5) Aan de vordering, die de Commandant der troepen in gevolge het in het vorig lid bepaalde ter kennis van Gouverneur gebracht heeft. wordt inmiddels uitvoering gegeven."

Ad. 11. Opname in het eedsformulier van de woorden: „en aan allen, die boven mij zijn geplaatst" wordt vrij algemeen wenschelijk geacht.

Ad. 12. Ofschoon de betrokken eedsformulieren van elkander afwijken, zullen de afdeelingen deze zaak verder laten rusten.

Ad. 13 en 14. Volgens art. 8 sub. 3o. van het Wetboek van Strafvordering zooals gewijzigd bij het onderhavige K. B. zijn „de officieren en onderofficieren zoomede de door den Gouverneur aangewezen minderen der troepen" belast met het opsporen van strafbare feiten. Daarin ligt opgesloten. dat *alle* officieren met die taak belast zijn en dat zij niet meer door den Gouverneur daarmede behoeven te worden belast. Teneinde tegemoet te komen aan den wensch der afdeelingen, waarmede het Bestuur zich heeft vereenigd met uitzondering voor wat aangaat het geval van „strikte noodzaak", ware in gemeld art. 8 sub, 3o. de woorden „door den Gouverneur aangewezen" in te voegen tusschen „De" en „officieren", Dan bestaat er ook overeenstemming tusschen genoemd art 8 sub. 3o. en art. 1 al 1 van het K. B.

Ad. 16. Opneming in art. 8 van het Wetboek van Strafverordening van den „Procureur-Generaal" voor het verbaliseeren van alle strafbare feiten wordt zeer wenschelijk geacht.

Ad. 17. Nu het Bestuur op de desbetreffende opmerking van de afdeelingen verklaart, dat er geen bezwaar bestaat tegen het behoud door den districtmeester van de bevoegdheid tot het opsporen van strafbare feiten, wordt aanvulling verzocht van art. 8 Wetboek van Strafverordening, zooals door dit K. B. gewijzigd. Dan bestaat er ook overeenstemming tusschen de artt. 8 en 27 van dat Wetboek.

De afdeelingen kunnen zich vereenigen met de wijze, waarop het Bestuur onder 17 verklaart de verhouding tusschen den commandant en den districtmeester te zullen regelen. Zij zijn dan ook bereid mede te werken tot het tot stand komen van een artikel, waarin den Gouverneur de bevoegdheid wordt toegekend een desbetreffend besluit uit te vaardigen.

Ad. 18, 19 en 20. De afdeelingen zullen thans op de financieele zijde dezer aangelegenheid niet verder ingaan, doch willen eerst den verderen loop der zaken afwachten.

Ad. 21. De afdeelingen zijn bereid mede te werken tot het tot stand komen van een artikel, waarbij den Gouverneur wordt gemachtigd bij besluit het aantal militairen te bepalen, dat in Curacao met den politiedienst wordt belast.

Ad. 22 en 23. De afdeelingen zullen niet dieper hierop ingaan.

Ad. 24 en 25. Nu de „dienstvoorschriften" geschrapt zijn, vervalt het door de afdeelingen onder de nummers 24 en 25 betoogde.

De afdeelingen zouden gaarne de tusschen het Bestuur en de afdeelingen gewisselde stukken willen publiceeren bijv. als bijlage bij het van het Bestuur verwachte ontwerp.

Uit de Pers.

„Curaçaosche Problemen."

Vrijdagavond 12 October hield de heer W. R. MENKMAN te Amsterdam, een zeer belangrijke rede voor het Indische Genootschap te 's Gravenhage, over „*Curaçaosche problemen.*"

Spr. betoogde, dat Curaçao is opgeleefd tengevolge van een economische evolutie, welke het gevolg is van oorzaken van buiten af, n.l. van het feit, dat in de naburige republiek Venezuela een groote rijkdom aan aardolie werd ontdekt.

Dientengevolge gingen de inkomsten van het gewest snel vooruit. De bevolking nam toe, de waarde der onroerende goederen en de loonstandaard der inheemsche arbeiders, met als gevolg daarvan hun koopkracht, stegen snel.

De eerste vraag, die zich opdringt, is deze: of de thans door eenige onzer Nederlandsche Antillen genoten welvaart verwacht mag worden van blijvenden aard te zijn. Een bedenkelijke factor is natuurlijk deze, dat de tegenwoordige welvaart niet in den natuurlijken rijkdom van het gewest zelf haar oorsprong heeft.

Waar echter wereldondernemingen enorme kapitalen vastleggen, daar mag worden aangenomen, dat een bepaalde mate van zekerheid voor de toekomst, menschelijkerwijze gesproken, aanwezig moet zijn en dat zijn niet alleen Nederlandsche, doch ook Britsche en Noord-Amerikaansche belangen, welke bij de Venezolaansche olie-industrie zijn betrokken.

Noch ginds, noch hier heeft men tijdig een juiste voorstelling gehad van den grooten omvang der komende verandering, en het snelle tempo daarvan, evenmin als van de mate waarin zij de gewestelijke uitgaven zou doen toenemen en de inkomsten zou opvoeren.

En terwijl men op het hoofdeiland den toestand nog niet meester is, komt Aruba al vragen om voorzieningen van allerlei aard als op Curaçao ter hand worden genomen.

Gaat men de ontwikkeling der financieele verhouding tusschen Curaçao en het moederland na, dan ziet men in de laatste vijf jaren, inplaats van een nadeelig saldo, aan te vullen door een rijksbijdrage, een overschot en een stijging der middelen, die ieder jaar de telkens verhoogde raming overtreft; zonder belastingverhooging een voortdurend accres als gevolg van snel toenemende welvaart en bedrijvigheid.

In dit verband besprak spr. het belastingsysteem. Dat van 1908 is gebaseerd op den toestand, dat de groote massa der inwoners arm was en aan den bodem maar met moeite een deel der noodige voedingsmiddelen kon worden ontwrongen; vandaar lage invoerrechten op eerste levensbehoeften en op gefabriceerde goederen.

Thans, twintig jaar later, wordt op de eilanden door de arbeidende bevolking goed geld verdiend, maar belasting betaalt zij hoofdzakelijk in den vorm van invoerrecht en accijns.

Waar wij vooral de aandacht voor vragen, en waarop wij zelf ook reeds meermalen gewezen hebben, is het volgende:

„Vooral onder de tegenwoordige omstandigheden zouden sociale maatregelen zoo heilzaam zijn, nu zij zouden kunnen bevorderen, dat uit de grootere welvaart duurzaam profijt wordt getrokken en in dit opzicht schiet de overheid nog tekort. Aan de volksgezondheid is uiterst weinig gedaan, aan volkshuisvesting, drankbestrijding en sociale voorzorgen niemandal, om vakopleiding voor de mannelijke beroepen heeft men zich vrijwel niet bekommerd.

De vorming van een hoogeren arbeidersstand, waaraan onder de tegenwoordige omstandigheden de gemeenschap behoefte heeft, is zekergeen te hooge eisch aan het Curaçaosche volksonderwijs te stellen.

Bij de beantwoording der vraag, of men er zich toe kan bepalen de natuurlijke ontwikkeling op den voet te volgen en aan de behoefte te voldoen van hen, die meer uitgebreid onderwijs vragen, dan wel of men vooruitziende politiek moet volgen en leerplicht moet invoeren, zal op den achtergrond steeds het gevaar dreigen van een economische wederinzinking en daarna te veel aan geletterden en zelfs aan geschoolde arbeiders."

Dit zijn allemaal vraagstukken, die reeds veel te lang verwaarloosd zijn en daarom in de komende jaren de volle aandacht zullen vragen van den nieuwen landvoogd.

Na er op gewezen te hebben dat het Nederlandsche element, dat thans in het bedrijfsleven zoo sterk domineert, niet zal nalaten invloed uit te oefenen op het proces der populariseering van de Nederlandsche taal op de Benedenwindsche eilanden had spr. het over de Bovenwindsche eilanden.

Sinds 1908 bestaat er uniformiteit op het punt van belastingen tusschen de Nederlandsche Benedenwindsche en Bovenwindsche eilanden, thans is evenwel in studie een plan om de in verval verkeerende Bovenwindsche eilanden van de voornaamste belastingen vrij te stellen, wat een vreemd gekozen middel schijnt tot economische opheffing en één dat tot eigenaardige consequenties zou leiden in verband met de bestaande fiscale eenheid tusschen de beide groepen.

De maatregelen in het belang der Bovenwindsche eilanden, de houding aan te nemen. tegenover het Nederlandsche en het buitenlandsche kapitaal, de wettelijke regeling van het arbeidscontract, de scheepvaartwetgeving en andere problemen verdienen in het oog te worden gehouden.

Ten slotte had spr. het over een van de vele Curaçaosche problemen, zeker niet het minst moeilijke, n.l. dat der verhouding tegenover het moederland, waar de beperkte autonomie, welke Curaçao onder de bestaande regeling geniet, meer tot haar recht komt nu dit gewest aan de positie van financieelen lastpost schijnt te kunnen ontgroeien, en een nieuwe regeling op komst is, maar gebaseerd op het principe van zelfbestuur.

***

Curaçao.

'n Artikel in het September-nummer van „De Bron," orgaan voor het personeel der verbonden petroleum-maatschappijen.

Heel wat welwillender en sympathieker is de toon van dit artikel, dan van dat andere, dat we een tijd geleden gesignaleerd hebben.

Men voelt het, schrijver houdt van Curaçao en 't Curaçaosche volk, en meent het wel ermee.

„De bewering dat de neger diefachtig en oneerlijk is, gaat voor den Curaçaoschen neger niet op. Diefstallen en inbraken komen weinig voor en worden dan nog begaan door vreemdelingen, meest Europeanen. De Curaçaosche bevolking is ordelijk en vredelievend, godsdienstig en bijgeloovig, en zeer onhygienisch.

Voor een niet gering gedeelte zijn de goede eigenschappen het gevolg van den arbeid der katholieke geestelijkheid, die zeer veel invloed uitoefent op de openbare meening."

Sympathieker kan 't al niet.

Natuurlijk is schrijver niet blind voor de vele fouten die ons economisch en sociaal leven aankleven, hij ziet heel goed, waarin het hem op velerlei gebied hapert.

„De winkelier", zegt hij, „berekent zijn verdiensten in dubbeltjes."

„Een andere categorie, die sterk profiteert van den bevolkingsaanwas zijn de huiseigenaren, die voor woningen, die den toets der meest gematigde kritiek niet kunnen doorstaan, nooit gedroomde bedragen als huur ontvangen."

In tegenstelling met mr. Brantjes en v. Koloniën, die zich op den woningbouw door de C. P. I. M. beriepen om te bewijzen, dat er geen woningnood bestond, en dus geen reden voor het Bestuur om in te grijpen, ziet schr. heel goed in dat deze woningbouw onvoldoende is om den woningnood op te heffen.

Men „*tracht*", zegt hij, „den woningbouw gelijken tred te doen houden met de toeneming van personeel, maar steeds stellen de groote, nieuwe uitbreidingen grootere eischen."

Al is er, volgens schrijver, geen „reden tot zoo onbarmhartige critiek als thans zoo algemeen wordt uitgeoefend" op het vorige Bestuur, schr. is 't er toch mee eens, dat dit Bestuur „meerdere malen weinig voortvarendheid toonde.'

Dat klinkt toch wel een beetje anders als de minister dezen jare bij de behandeling der Cur. Begrooting meende te moeten verklaren.

Schrijver zegt dan ten bewijze, dat het aantal inrichtingen van onderwijs beperkt is, dat leerplichtwet onbekend, — dat wel is waar de behoefte aan Middelbaar Onderwijs voor eerst nog gering, daarentegen „*vak- en handel sonderwijs dringend*" noodzakelijk zijn.

„Een achterstand van jaren moet worden ingehaald, de toestand van straten en wegen is erbarmelijk."

„De regeling van den havendienst, de verbreeding van den ingang der St. Annabaai, het vraagstuk der huisvesting, wacht al jaren op afdoening."

Weliswaar wijt schrijver een en ander, althans gedeeltelijk, aan den „remmenden invloed van den Koloniale Raad, die sterk conservatief getint is en Hollanders stelselmatig uit zijn midden weert."

Toch verwacht hij veel goeds „van de komende bestuurswisseling, die hoop geeft op een krachtig bewind."

Dat is 't wat Curaçao in deze omstandigheden noodig heeft. En als het Bestuur zich dan het vertrouwen van Raad en Volk zal weten waardig te maken, dan zal de Raad van zelf gedwongen worden een meer vooruitstrevende politiek te voeren. De teekenen om dit met reden te mogen veronderstellen zijn er reeds.

En als dan nog vervuld wordt hetgeen schrijver noodzakelijk acht, n.l. „een vriendschappelijker en intiemer verhouding tusschen de beide blanke bevolkingsgroepen . . . , daar ineensmelting voor de toekomstige kracht der kolonie van het hoogste belang is", dan zullen Curaçao en Nederland er wel bij varen. Doch daarvoor is op de eerste plaats noodig een welwillend wederzijdsch waardeeren en tegemoettreden, zooals zich zoo sympathiek in dit schrijven openbaart.

Avondreceptie ten Gouvernementshuize.

Ter eere van het bezoek aan Curaçao van H. M. „Kortenaer" zullen de wd. Gouverneur van Curaçao en Mevrouw van Dijkvan Cattenburch op Zaterdag 24 November a. s. te 9 uur eene avondreceptie met bal houden.

Dames en Heeren, die dezen ontvangavond wenschen bij te wonen, worden verzocht van hun voornemen te doen blijken door hunne namen te (doen) plaatsen op de lijsten, welke voor dat doel op 19 en 20 November a.s. van 9 uur voorm. tot 12.30 uur nam. ten Gouvernementshuize ter teekening gereed zullen liggen.

De Eerste Luitenant Adjudant,
J. HULST.

Op 18 November a.s. hopen onze geliefde Ouders hun

12½ jarige echtvereeniging

te herdenken. Moge de goede God hen nog vele jaren voor ons sparen, is de wensch van hunne dankbare kinderen:

MARCEL,
ANNE, } *SLOCKERS.*
EDDY.

Negropont 83.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

O. L. Vrouw van Chiquinquira.

Morgen 18 Nov. wordt door de spaansch sprekende kolonie alhier plechtig het feest gevierd van O. L. Vrouw van Chiquinquirá.

Om 8½ uur zal de plechtige H. Hoogmis worden opgedragen door den H. E. Pater M. v. d. Elsen, Vicaris Provinciaal, waaronder spaansche preek door een Pater Capucijn. Des avonds om 6 uur is er Plechtig Lof wederom met spaansche preek.

Gouden Professiefeest.

Zaterdag 24 Nov. a.s. zal de Eerw. Zuster Maria Helena te St. Martin haar Gouden Professiefeest vieren.

Zr. Ma. Helena (Mej. Elisabeth Maria Jacobs) werd geboren te Den Helder 10 Nov. 1855. Op 24 Nov. 1878 werd zij geprofest in de Congregatie van de Eerw. Zrs. Dominicanessen te Voorschoten en sindsdien wijdde zij zich aan de opvoeding der jeugd als Bewaarschoolzuster.

Zij behoorde tot het eerste zestal Zusters dier Congregatie, die op 15 April 1890 haar vaderland verlieten om in de Missie van Curaçao op het Bovenwindsche eiland St. Martin de zorg voor het R. K. Onderwijs op zich te nemen. Sedert ruim 38 jaren is zij in de Missie werkzaam, grootendeels te Philipsburg, St. Martin zelf, maar ook op Simpsons-Bay, en St. Eustatius is zij jaren werkzaam geweest; overal werd zij geëerd en bemind.

Sedert 1921 is zij rustend, wijl de schoolwerkzaamheden haar te zwaar gingen vallen, doordat verschillende kwalen haar vroeger sterk gestel afmatten.

Nooit in die 38 jaar is zij gerepatrieerd, maar heeft ze onafgebroken aan den Missiearbeid besteed.

Wat een schoon en rijk leven, waardig om met dankbaarheid door de Jubilaresse, en door de ontelbaar velen, die zij geleid en opgevoed heeft, herdacht te worden.

Onze hartelijkste gelukwenschen aan Zuster Ma. Helena. Moge de Goede God haar sterken en troosten, om met geduld en gelatenheid haar lijden te dragen, en eenmaal, rijk aan verdiensten uit Gods Vaderhand de kroon der onsterfelijkheid te mogen ontvangen.

Nieuwe Missionarissen.

27 November zullen per SS. „Alkmaar" uit Holland naar hier vertrekken de W. E. Paters: Petrus Elie, Bonifatius Hart, Clemens van der Looy en Mamertus Latour.

Goede reis.

Donderdag l.l. zijn per „Fedalma" naar Bonaire vertrokken de W. E. Pater G. Murk, en de Eerw. Frater Superior Tarcisius, vergezeld van den Eerw. Frater Maxentius.

H. M. Kortenaer.

Volgens de laatste mailbladen is de „Kortenaer" 12 l.l. te Punto Delgado (Azoren) aangekomen. Van daar zal hij vertrekken naar San Juan, Portorico, waar hij 19 dezer zou aankomen, en blijven tot 22 Nov.

23 Nov. a.s. wordt hij hier verwacht.

Tentoonstelling-handwerken.

Zondag a.s. wordt in het St. Antoniusgesticht te Pietermaai de tentoonstelling geopend van handwerken, door de kinderen der St. Antoniusschool vervaardigd. Deze tentoonstelling, die zooals de ondervinding van jaren bewezen heeft, een bezoek overwaard is, zal geopend blijven voor het publiek, tot Zondag 25 November.

Plechtige prijsuitdeeling Welgelegen.

Woensdagavond l.l. had in het Pensionaat „Welgelegen" de plechtige jaarlijksche prijsuitdeeling plaats.

De expositie van fraaie handwerken blijft altijd een attractie, vooral voor de Dames, die er volop van genieten kunnen. Want wat er gepresteerd wordt op dit gebied is werkelijk beziens- en bewonderenswaard.

Nadat Z. D. H. Mgr. Vuylsteke vergezeld door Mgr. Ellis, rector van het Pensionaat, en den Z. E. Pater Wahlen onder het spelen van het Volkslied in de aula zijn intree had gedaan, begon de prijsuitdeeling.

Onder luid applaus werden door Z. D. H. de verschillende diploma's, kronen en decoratie's uitgedeeld, - een hulde aan de gediplomeerde en gekroonde jongedames, maar niet minder aan de Eerw. Zusters voor haar gestagen onvermoeiden arbeid. Namens de ouders der talrijke Colombiaansche jongedames, die op „Welgelegen" haar opleiding genieten, bracht Gral. Hemel Flores uit Barranquilla in keurige welgekozen woorden hulde en dank aan de Eerw. Zusters voor haar zoo schoonen beschavingsarbeid van bijna 100 jaren hier op Curaçao verricht.

Van de uitvoering die volgde, kunnen wij zeggen, dat wij zelden er een hebben bijgewoond, zoo keurig en tot in alle onderdeelen geacheveerd als deze.

Het musikaal gedeelte, onder de uitstekende leiding van Prof. J. Palm, was werkelijk bewonderenswaardig. De beide nummers „*Polonaise in C. sharp minor*" van Chopin en „*La Jota Aragonesa*" van Gottschalk, door het dochterje van Prof. Palm op piano uitgevoerd, eischten heel wat vaardigheid; maar de uitvoering was van dien aard, dat zelfs erkende fijnproevers ervan genieten konden en ook genoten hebben.

Het muzikaal spel van als matroosjes gekleede jongedames, die door de grachten van Venetië gondelden, was allerkeurigst; en heeft heel wat studie geëischt.

Maar het loonde dan ook de moeite.

Genoten hebben we van het fijne, keurige kinderspel „*Ramillete de fiesta*" van het zoo pittoreske tafereel „*Cristophe Colomb*" bij de eerste begroeting van de Nieuwe wereld, — van de zoo geestige voordracht „*La Col*", en niet het minst van het zoo keurig en pittig gespeelde blijspel: „*Miss Flar*"

Met een echt patriottische „*Himno a la Bandera*", waarbij de Nederlandsche driekleur en de vlaggen der verschillende Zuid-Amerikaansche republieken ten tooneele verschenen, werd deze kunstavond gesloten.

Onzen besten dank aan de Eerw. Supérieure en Zusters van Welgelegen. Tevens onze hartelijke gelukwenschen aan de Zusters, jongedames en respectievelijke ouders, met het zoo schitterende succes.

Toeristenbooten.

Ook de „California" van de Cunardlijn zal ons volgend jaar weer bezoeken. 19 Januari en 23 Februari vertrekt de boot van New-York.

✠ Karel Haseth.

Verleden week Vrijdag ontving de familie alhier telegrafisch bericht dat de Heer Karel Haseth na een kortstondige ziekte te 's Gravenhage overleden was. In verschillende betrekkingen o.a. als Gezaghebber van Bonaire heeft de Heer Haseth de kolonie met eere gediend. Onze deelneming aan de Familie van den overledene.

Arubaansch Nieuws.

„La Cruz" meldt dat verleden week Zaterdag een duiker in de St. Nicolaasbaai jammerlijk om het leven gekomen is, doordat een zwaar stuk ijzer van het droogdok gleed en den luchttoevoer afsneed. De duiker, een Canadees van geboorte en 35 jaar oud, kon niet meer boven komen, en stikte. Hij laat een echtgenoote en 2 kinderen achter.

Een werkman beging de onvoorzichtigheid om met een brandende cigaret te gaan slapen in een der bunkhouses.

Zijn kleederen vatten vlam en hij verbrandde jammerlijk.

Volgens den corr. van hetzelfde blad zijn er op 't oogenblik ± 1076 mannen bij de *Pan American* aan 't werk. Hiervan zijn 600 Arubianen. Maar nog steeds is er voldoende werk voor meer arbeiders, vooral ambachtslieden. De Pan-American heeft thans aan de St. Nicolaasbaai 115 olietanks en 8 watertanks. Er heerscht een opgewekte bedrijvigheid aan de St. Nicolaasbaai. April van 't volgend jaar hoopt men klaar te zijn met een deel der raffinaderij, zoodat men dan 85.00 barrel per dag kan raffineeren. Ook is men bezig met het bouwen van 97 bungalows voor de employé's der maatschappij en de kapiteins der schepen. Spoedig hoopt men te beginnen met een zwavelzuur-fabriek; terwijl men eind dezes jaars hoopt klaar te komen met een hospitaal.

De Curiel's Bank is bezig een succursaal te bouwen aan de St. Nicolaasbaai. Het fraaie gebouw in beton op getrokken, nader reeds zijn voltooiing.

Auto-signalen.

Door Z. E. is een ontwerp ingediend tot wijziging van de „Algemeene Politiekeur" 1917, met het doel het hinderlijk lawaai der auto's tegen te gaan.

Volgens het ontwerp is het:

„in het eerste of stadsdistrict . . . . verboden signalen, als in het eerste lid bedoeld, te geven met andere instrumenten dan met den ééntonigen balhoorn, van zwaren toon, die op een afstand van minstens 100 M. duidelijk hoorbaar moet zijn."

In de M. v. T. zegt Z. E.:

Aan het oorverdoovende lawaai dat bestuurders thans verwekken met allerlei instrumenten, behoort zoo spoedig mogelijk een einde te komen. Verkeers opvoeding van alle weggebruikers is daartoe het eenige afdoende middel, doch het zal jaren duren voordat chauffeurs en voetgangers elkanders rechten op den weg zoodanig eerbiedigen dat geluidsignalen slechts in uitzonderings-gevallen zullen behoeven te worden gegeven.

De verscheidenheid van geluidsignalen sticht thans verwarring, waarom het gewenscht is een eenheidssignaal voor te schrijven, dat niet al te hinderlijk is.

De Claxon-knop ligt zoo gemakkelijk bij de hand dat veel bestuurders de verleiding niet kunnen weerstaan dit instrument te veel, te lang en vaak geheel onnoodig in werking te stellen.

De eentonige balhoorn met zwaren toon, geeft een in veel mindere mate hinderlijk geluid dan claxon of sirene en het gebruik van het instrument vereischt eenigen arbeid, waarvan, naar wordt verwacht, zal uitgaan een remmende werking tegen misbruik.

Om verwarring te voorkomen dient de hoorn van een rijwiel te verdwijnen om plaats te maken voor een goede rijwielbel.

Bekendmaking.

De PROCUREUR-GENERAAL, Hoofd van Politie in Curaçao,

lettende op het gestelde in artikel 81 der Algemeene Politiekeur 1917, zooals dat artikel is gewijzigd bij de Keur van 23 October 1928 (P. B. 63):

A. *brengt ter algemeene kennis*

1e. dat op de onderstaande wegen in het stadsdistrict met een motorrijtuig niet met grooter snelheid mag worden gereden dan 20 Kilometer (12 mijlen) per uur: Roodeweg tusschen Kortijnweg en Breedestraat, Breedestraat tusschen Roodeweg en Waterkant, Kortijnweg en Belvedèrestraat, Klipstraat, Naniesteeg, Hendrikssteeg, Brionplein, Rifweg tusschen Bargebad en Rifbrug, Koningin Emmabrug, Breedestraat tusschen Emmabrug en Wilhelminaplein, Wilhelminaplein, Pietermaaiweg tusschen Wilhelminaplein en Zonstraat, Heerenstraat, Columbusstraat, Prinsenstraat, De Ruyterplein, De Ruyterkade tusschen De Ruyterplein en de Marktstraat, Koningin Wilhelminabrug, Pietermaaiweg tusschen Vuursteeg en Damplein.

2e. dat bovenbedoelde maximumsnelheid ter plaatse zal worden aangeduid door een groen bord waarin met witte cijfers een getal is aangebracht dat de maximumsnelheid in KILOMETERS (dus **niet** *in mijlen) aangeeft.*

3e. dat op alle hierboven niet genoemde wegen in het stadsdistrict een maximumsnelheid van 30 Kilometers, (18 mijlen) per uur en op de wegen in de buitendistricten een maximumsnelheid van 50 Kilometer (31 mijlen) is toegestaan.

B. *brengt in herinnering dat het op grond van het gestelde in het eerste lid van bovengenoemd artikel 81 verboden is op zoodanige wijze te rijden dat de vrijheid of de veiligheid van het verkeer op den weg wordt belemmerd of in gevaar gebracht, waaruit dus volgt dat een bestuurder die niet met de noodige omzichtigheid rijdt zich strafschuldig maakt, onverschillig of de ter plaatse toegestane maximumsnelheid al dan niet wordt overschreden.*

C. *Vestigt er de aandacht op dat de veiligheid van het verkeer niet wordt verzekerd door het onnoodig of onnoodig lang geven van geluidsignalen, doch dat bij mogelijke strafrechterlijke vervolging zal worden nagegaan of alle gestelde verkeersregelen al dan niet zijn nagekomen.*

Willemstad, 15 November 1928.

De Procureur-Generaal

C. J. DEBROT

3—1 *Advocaat-Generaal.*

Begrooting.

Op de begrooting van Koloniën voor 1929 is uitgetrokken voor militaire kosten ten bate van Curaçao f 479.303.—. De personeelskosten voor de landmacht. 253.076.—, zijn ruim f 50.000.— hooger dan voor 1928 in verband met geringe uitbreiding en wijziging der troepenformatie, uitbreiding van de gelegenheid voor brigadiers en soldaten om te huwen, en toelagen voor militairen in verband met de hooge kosten van levensonderhoud. Verwacht wordt dat Curaçao f 189.350.— zal terugbetalen. De nieuwe formatie zal aldus zijn: 1 kapitein, 2 luitenants, 1 sergeant-majoor of adjudant-onderofficier, 4 sergeanten-majoor-instructeur, 1 fourier, 2 brigadiers- of sergeanten-schrijvers, 1 sergeant- of sergeant-majoor-geweermaker, 17 sergeanten, 35 brigadiers, 90 fuseliers, 2 hoornblazers, 1 burger kleermaker, 1 officier van gezondheid 1e klas en 1 brigadier-ziekenverpleger.

Militaire politie.

Per SS. „Venezuela" zijn uit Nederland gearriveerd 8 korporaals voor de militaire politie.

Regenval.

Over de eerste helft van November gaf de regenmeter van het St. Thomascollege als volgt aan:

4	Nov.	20.0	m.M.
6	„	52.0	„
7	„	9.5	„
8	„	22.5	„
9	„	2.5	„
10	„	12.0	„
11	„	1.8	„
12	„	6.0	„
13	„	18.0	„
14	„	27.0	„
15	„	22.0	„
16	„	1.1	„
Totaal		194.4	m.M.

Officiëele Berichten.

De tijdelijk stuurman-motorist bij den douanedienst alhier P. A. de Windt is eervol uit die functiën ontheven en benoemd tot hulpkommies der belastingen in Curaçao.

De Gouverneur heeft een commissie benoemd bestaande uit den Directeur van Openbaren Werken, als lid en voorzitter, den Havenmeester, als lid en plaatsvervangend voorzitter, de heeren Dr. W. Ch. de la Try Ellis, Voorzitter en Dr. H. Polvliet, Lid van het Hof van Justitie in Curaçao, Ir. W. L. van der Vegt en Ir. J. H. Gravestein, ingenieurs bij het departement van Openbare Werken alhier, als leden, en den adjunct-commies S. F. Landmeter als Secretaris teneinde eene scheepvaartverordening, eene schippers-verordening, en eventueel eene bedrijfs- en zee-ongevallen-verordening samen te stellen.

Verdronken.

Naar wij vernemen is een Chinees terwijl hij op een veerboot wilde springen te water geraakt, en jammerlijk verdronken. Ofschoon men er onverwijld bij was om te dreggen, heeft men hem niet kunnen redden.

Luchtverbinding Amerika-West-Indië.

De „N. R. Ct." van 18 October, Avondbl. A. ontleent aan „*De West*" het volgende:

De geruchten, dat van Amerikaansche zijde plannen bestaan om den bestaanden vliegdienst uit te breiden naar West-Indië worden, naar „De West" meedeelt, van bevoegde zijde bevestigd. De plannen in dit opzicht van de Aviaton Corporation of America schijnen reeds in vergevorderden staat van voorbereiding te verkeeren.

Er bestaat een Amerikaansche vliegdienst tusschen Key West en Havana. Deze dienst zal spoedig worden uitgebreid tot Colon eenerzijds, terwijl in den loop van 1929 deze dienst in de andere richting zou worden uitgebreid tot Suriname, via Cartagena, Maracaibo, Curacao, La Guaira, Trinidad en Demerara.

Verheugt „De West" zich, dat Suriname goede kans heeft een vlugger verbinding te krijgen met de buitenwereld, het blad meent, er nogmaals op te moeten wijzen, dat het niet gewenscht is, dat Nederland zich in deze het initiatief uit te handen laat nemen. De uitbreiding van dezen dienst van Amerikaansche zijde, is een nieuw bewijs, dat men doende is de hegomonie te bevechten in West-Indië. De Amerikaansche Aluminium Trust heeft reeds — behalve de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij — alle draden van het verkeer tusschen New-York, Canada en Suriname in handen. Is het nu wenschelijk, dat de Amerikanen ook het luchtverkeer krijgen?

Herinnerend aan de Oost Indische vliegplannen, vraagt het blad: Waarom zou hetzelfde niet mogelijk zijn ten aanzien van de West? In dit verband kan 't initiatief van de luitenants Van Weerden Poelman en Van Onlangs, van groote beteekenis worden. Hun stoute vlucht via Dakar en Pernambuco naar de West, is wellicht de voorlooper van een Nederlandschen vliegdienst Nederland—Zuid-Amerika—Suriname—Antillen—Midden Amerika, die volgens deskundigen waarschijnlijk levensvatbaarheid zou hebben. Is dit project te groot, dan zou een beperkter opzet overwogen kunnen worden: Cayenne Paramaribo—Georgetown—Trinidad Curacao, waar dan de Surinaamsche vliegdienst zou kunnen aansluiten aan de Amerikaansche lijnen.

„De West" teekent hier nog bij aan: Wij vernemen dat de luitenants Van Weerden Poelman en Van Onlangs, wanneer zij hun vlucht naar Curacao volbracht hebben, naar Suriname zullen terugkeeren. Wellicht bestaat er dan gelegenheid, om nadere gegevens te verzamelen omtrent de levensvatbaarheid van een eigen vliegdienst. K. W.

DANKBETUIGING.

Ondergeteekende DIRK WENSVEEN die de 15de dezer per SS. Stuyvesant naar zijn moederland terugkeert om zijn oude moeder en kinderen te groeten bedankt hiermede zijn vrienden en kennissen en het publiek in het algemeen voor de goede en trouwe behandeling tijdens zijn verblijf hier op Curaçao.

Hopende spoedig hen allen in den besten welstand terug te zien, wenscht hij aan allen een zalig uiteinde en een gelukkig NIEUWJAAR.

DIRK WENSVEEN.

2—1 *15—11—28*

Zeilvaart

gedurende de maand Sept. 1928.

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	38	Aruba	35
Bonaire	53	Bonaire	47
Guanta	3	Bov. Eil.	1
La Guayra	2	Guanta	3
La Vela	10	Jackmel	1
Maracaibo	1	La Vela	11
Pto. Cabello	15	Maracaibo	2
Sto Domingo	4	Pampatar	1
St. Thomas	1	Pto Cabello	38
St. Vincent	1	Rio Hacha	1
Tucacas	22	Sto Domingo	4
Van Zee	2		
Total	152	Total	144

Verbinding-Suriname-Barbados.

Het Algemeen Handelsblad van 4 October schrijft:

„Toen voor eenige maanden een der directeuren van de Kon. Ned. Stb. Mij. een reis naar West-Indië maakte, is er bij hem aangedrongen op een betere verbinding van Suriname en Britsch Guyana met Barbados.

Thans wordt gemeld, dat te beginnen met de reis van de „Cottica" de booten der Suriname-lijn niet slechts een reeks Venezolaansche havens en Trinidad, maar ook Barbados zullen aandoen op het traject tusschen Curaçao en de Guyana's.

Daarover zal men in Suriname en in Demerara stellig zeer verheugd zijn. Barbados is bijna steeds vrij van malaria. Het heeft prachtig badstrand en er heerscht in Bridgetown en Batscheba en op Crane een genoeglijk leven, in de „Colonial English"-Society. Er wordt veel aan sport gedaan. Alles genietingen, die men in Suriname, waar vooral in de districten de malaria nog al eens slachtoffers maakt, niet of slechts in bescheiden mate kent.

Demerara is door vele banden verbonden met Barbados, dat ook door reconvalescenten en lijders aan chronische malaria van daar zeer veel wordt bezocht, omdat de Guyama's niets hebben dat kan worden vergeleken met de berghotels en sanatoria, waar de Nederlanders op Java verpoozing en herstel kunnen zoeken. De verbinding met Barbados was echter zeer gebrekkig, men moest steeds overstappen op de reede van Trinidad en dikwijls lang wachten in Port of Spain op een aansluitende boot. Nu is dat beter en elke drie weken heeft men nu, althans in één richting, een directe verbinding.

Laat ons hopen, dat het op den duur mogelijk zal zijn, in beide richtingen een directe verbinding tot stand te brengen.

Onze West-Indische lijn zal de groote populariteit, die zij om en bij de Caraïbische zee geniet, daardoor ongetwijfeld nog versterkt zien." K. W.

Hamburg-Amerika-Linie.

NEXT SAILINGS (Subject to Changes) **FROM CURACAO TO:**

Passenger-Ship:	Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Port Limon & Pto. Barrios:	Pto. Cabello, La Guayra, Trinidad, PLYMOUTH, (eventually) CHERBOURG), AMSTERDAM & HAMBURG.
M. S. „Orinoco"		Nov. 6—7.
*) SS. Rugia		Nov. 22—23.
*) SS. Teutonia	Nov. 13—14.	Dec. 20—21.
*) SS. Galicia	Dec. 11—12.	Jan. 16—17. 1929
M. S. „Orinoco"	Dec. 20—21.	Jan. 1—2.
*) SS. Grunewald	Jan. 8—9. 1929	Febr. 13—14.
M. S. Magdalena	Jan. 17—18.	Jan. 29—30.
*) SS. Rugia	Febr. 5—6	Mar. 14—15.
MS. Orinoco	Febr. 14—15.	Febr. 26—27.
*) SS. Teutonia	Mar. 5—6.	Apr. 11—12.
M.S. Magdalena	Mar. 14—15.	Mar. 26—27.
*) SS. Galicia	Apr. 2—3.	May. 9—10.
MS. Orinoco	Apr. 11—12.	Apr. 23—24.
*) Grunewald	Apr. 30—May 1.	Jun. 5—6.
MS. Magdalena	May. 9—10.	May. 21—22.
*) SS. Rugia	May. 28—29.	July. 3—4.
MS. Orinoco	June. 6—7.	Jun. 18—19.

Steamers marked *) call at MEXICO from Pto. Barrios, returning via same port and Westindian Ports te Europe, but not tonching in Cherbourg.

All the above vessels carry Passengers and Freight.

The Steamers „TEUTONIA", „RUGIA" & „GALICIA" have First and Third Class accomodation. SS. „GRUNEWALD" has ONLY FIRST CLAS accomodation.

The New Twin Screw Motor-Ship „ORINOCO", and „MAGDALENA" have First-Intermediate and Third Class accomodation.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar- en Beleendbank van Curaçao beleend van den **2den Januari 1927** *af tot en met den* **30 Juni 1927** *onder* **No. 9583 O.** *tot en met* **8410 P.** *zal plaats hebben op Donderdag den* **8st November a. s.** *'s morgens ten* **negen uur** *en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten

Curaçao den 29ste Augustus 1928.

De Voorzitter

10 *H. J. COHEN HENRIQUEZ.*

Boekhandel Sluyter

vraagt een juffrouw

voor winkel en administratie.

Aanmelding schriftelijk.

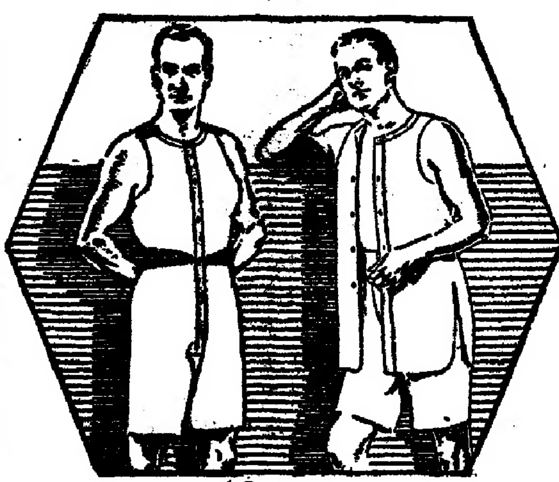
2—2

„La Opera"

Groote voorraad, pas ontvangen
BELGISCHE VLOERTEGELS,
diverse patronen a fls. 10 M2,
„Royal George" Scotch Whisky
12/1 flesschen f 38.—
24/2 flesschen f 41.—

I. BAIZ *Heerenstraat no. 5, Telefoon 390.*

"DECCA".

Koop zoo maar geen ondergoed.

Koop kleeren die passen, solied-frisch en gemakkelijk zijn. Zorg dat je alle eigenschappen hebt en iedere eigenschap in de hoogste graad door aan te dringen op het rood geweven „**B. V. D.**" label.

Niets zonder dat label is „**B. V. D.**"
Niets zonder dat verzekert je die algeheele uiterste voldoening, die „**B. V. D.**" heeft gemaakt tot de alom verlangde onderkleeding voor heeren.

Wettig gedeponeerd.
The B. V. D. Company, Inc., New York
Sole Makers "B. V. D." Underwear
"NEXT TO MYSELF I LIKE 'B. V. D.' BEST"
Agenten: A. & J. C. Henriquez.

N. V. Christiani & Nielsens

GEWAPEND BETON MIJ.

'S GRAVENHAGE — WILLEMSTAD

Ontwerp en Uitvoering van Bouwwerken

Waterbouw, Woningbouw, Fabrieksbouw.

1—2 Willemstad Penstr. 36.—Tel. 323.

HORN-LINE.

Sailings from CURAÇAO to:

HAMBURG via Pto. Cabello, La Guayra and Trinidad:		PTO. COLOMBIA and CARTAGENA	
M.S. Frida Horn	10 June	M.S. Consul Horn *)	11 June
M.S. Consul Horn	1 July	M.S. Therese Horn	25 June
M.S. Therese Horn	15 July	M.S. Minna Horn *)	9 July
M.S. Marie Horn	6 August	M.S. INGRID HORN *)	1 August
M.S. INGRID HORN	19 August	M.S. Frida Horn	18 August
M.S. Frida Horn	2 September	M.S. MIMI HORN *)	29 August
M.S. MIMI HORN	16 September	M.S. Consul Horn	17 September
M.S. Henry Horn	21 October	M.S. Henry Horn *)	1 October
M.S. Marie Horn	4 November	M.S. INGRID HORN *)	24 October
M.S. INGRID HORN	11 November		

*) These boats call also at Santa Marta.

JACMEL, Kingston, Port au Prince:

M.S. Henry Horn	15 June	M.S. Waldtraut Horn	7 September
M.S. Romö	13 July	M.S. Therese Horn	5 October
M.S. Minna Horn	27 July	M.S. Minna Horn	2 November

All ships accept cargo and passengers.

HEEREN PAKKEN: BESTFIT.

Gabardine, Linnen, Zijde en Wollen.

GROOTSTE KEUZE

STETSON HOEDEN

AU BON MARCHE. Heerenstraat 16.
7-13

Maduro's Bank

Curaçao.

Volgestort Kapitaal en Reserve fls 2.250.000

Koopt en verkoopt wissels,
buitenlandsch bankpapier, coupons,
gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent
chequerekeningen met rente-vergoeding.
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven,
Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.

Safe-loketten. Spaarbank.

SHELL PRODUCTEN.

PRIJSNOTEERING.

Gasoline ex pomp per gallon	fl. 0,68
Gasoline per blik van 5 gallons	„ 3,90
Kerosine per blik van 5 gallons	„ 2,75
Mineral turpentine [vervangt terpentijn] per blik van 5 gallons	„ 8,50
Smeeroliën:	
„Single Shell" ex pomp per gallon	„ 1,55
„Double Shell" ex pomp per gallon	„ 2,—
„Triple Shell" ex pomp per gallon	„ 2,50
Cokes per ton	„ 15,—
Kero-gasolie, brandstof voor "Delco" installaties enz. per gallon	„ 0,34

De levering van „Kero-Gasolie" geschiedt uitsluitend in drums van 80 gallons

CURAÇAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MAATSCHAPPIJ.

77

1868 -- 31 Maart -- 1928

!!! JUBILEUM KOSMOS FABRIEKEN!!!

Bij onderstaande Sigaren, welke wij tot 31 December 1928 afleveren, of op dien datum in bestelling hebben, verstrekken wij per 50 stuks:

Kosmos Populair	per kist van 50	Fl. 4.00	= 2 bons
Kosmos Superior	„ „ „ 50	„ 4.50	= 3 „
Kosmos Record	„ „ „ 50	„ 5.50	= 4 „
Kosmos Astra	„ „ „ 50	„ 5.50	= 4 „
Kosmos Glorioso	„ „ „ 50	„ 6.50	= 4 „
Kosmos Casino Royal	„ „ 50	„ 6.50	= 5 „
Kosmos Orientales	„ „ 25	„ 4.75	= 5 „
Maréchal Niel Imperiales	„ 25	„ 5.00	= 5 „
The Kings Morning Ride	„ 25	„ 6.50	= 5 „

80 BONS KUNNEN WORDEN INGEWISSELD TEGEN EEN PRACHTIG

Heeren-Armband Horloge, ter waarde van f15.00

Fensohn & Co.

v. h. H. J. Vooren, boven Curiel's Bank.

APOTHEEK

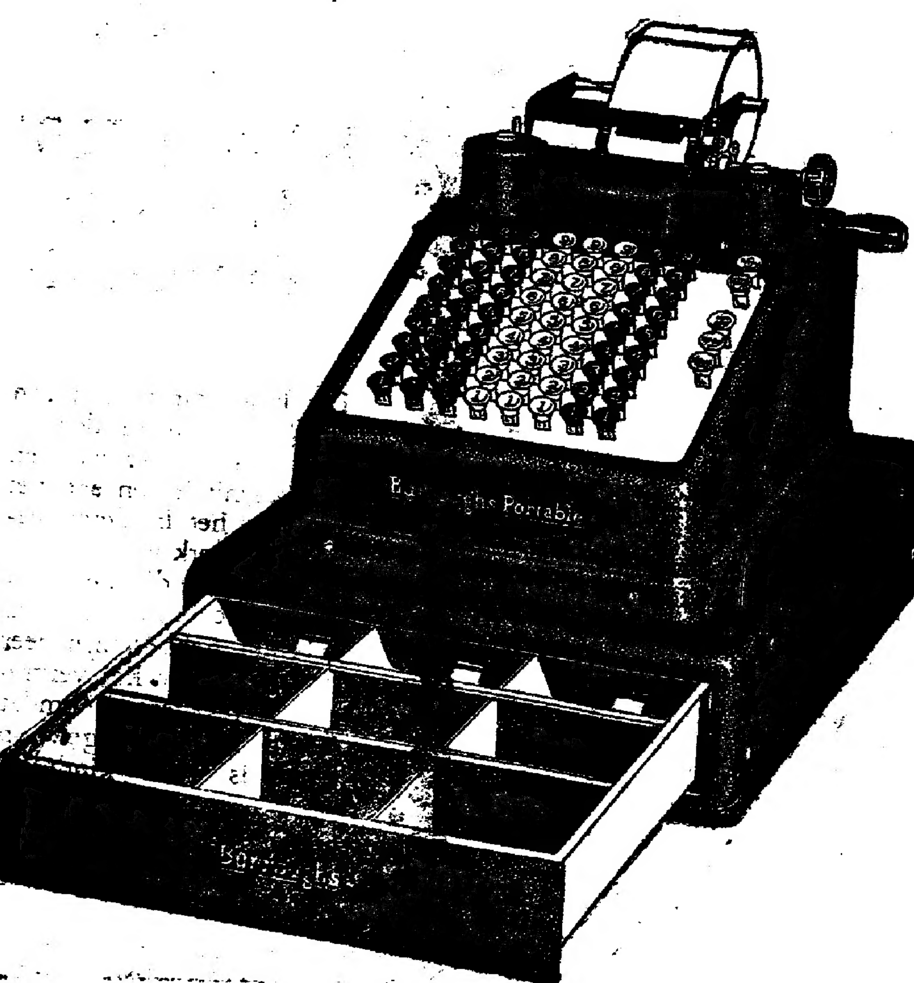
"Botica Nacional"

van EDMUND JACOBSEN, Apotheker

AMERICAN DRUGSTORE ENGLISH PHARMACY

Breedestraat, Otrabanda Telefon No. 256

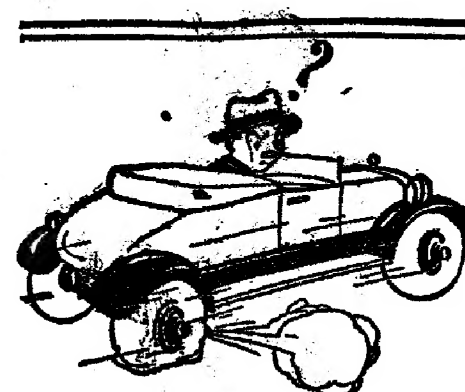
Spoedige aflevering van Recepten
Patentmedicijnen en Chemicalien
Drogerijen Parfumes en Zeepen
Wijnen en Likeuren
Alle Foto-artikelen
Allerlei Soorten van
Chocolade, Suikerwaren, en Koekjes
Sigaren en Sigaretten Sodawater en Limonade
VLUGGE BEDIENING OOK AAN HUIS BEZORGEN.

Here you have the advantages of the BURROUGHS ADDING MACHINE and the convenience and safety of a CASH DRAWER - all in one unit. Fls. 312 50. On display in our Show Room.

WEST INDIA MERCANTILE Co. Ltd. Agents.

3—3

Sand In a Tire Cut Is Like Salt In a Sore

Tiny grains of sand in a tire cut will soon cause serious trouble. They grind away at the tread and carcass of the tire until it breaks down. It is good business to have your tires inspected for minor injuries and your air pressure checked regularly. We are glad to offer this service to you free.

Firestone

GUM-DIPPED TIRES

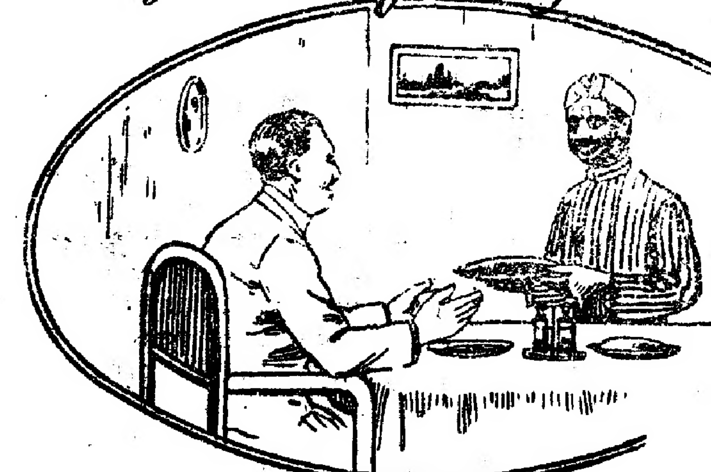
SOLE DISTRIBUTORS:

A. D. CAPRILES & Co.

Heerenstraat No. 20.

Sub-dealers.
Galmeyer & Co. Otrabanda.
Galmeyer & Co. Semikok
B. J. Arends Aruba.

Altijd heerlijk van smaak

TIELEMAN & DROS
LEIDEN
HOLLAND

MENSING & Co Agenten.